

Modern siyasal sistemlerin oluşumunda en önemli kilometre taşlarından biri olan Vestfalya Barışı 1648'den sonra Avrupa'da ulusal egemenlikler çerçevesinde uluslararası statüleri belirlemiştir. Bu hadiseye bağlı olarak gelişen tarihsel süreçler, Avrupa'da artık savaşların son bulduğu ya da bulunması gerektiğine dair umudu beslemekle beraber, sonraki yüzyıllarda büyük hayal kırıklıkları yaratmıştır. Zira her iki dünya savaşı da Avrupa merkezli olmuş ve bu yönüyle şiddetin en sistematik formu olarak savaş olgusunu dünyanın geri kalan kısmına yaymıştır.

20. yüzyılda yaşanan ve büyük oranda sol ideolojilerin etkisiyle oluşturulan totaliter rejimlerin gölgesinde yürüyen siyasal hayat, daima tehdit ve temerküz edilme (ölüm toplumu) duygusu gölgesinde gelişmiştir. Nitekim Sovyetler Birliği ve Çin gibi sosyalist totaliter rejimlerin ulusal ölçekte uyguladıkları baskının çeperinde yer alan yayılmacı eğilim, şiddeti uluslar üstünde sürekli kılma pratiği olarak gerçekleşmiştir.

Anılan bu kutba karşı olarak konumlanan ve ABD etrafında örgütlenen blok kendisini özgürlük savunucusu olarak konumlandırılmış ve görece refahı yaygınlaştırırken demokratik ideallere bağlı olduğunu da gösterme çabası içinde olmuştur. Görece daha özgür ve demokratik olan Batı bloğu, etkisi altına aldığı ve Sosyalist Diktatöryal tehdide karşı koruduğunu söylediği ülkelerde müdahaleci ve bozucu olmaktan geri durmadığı gibi, Güney Amerika, Orta Doğu ve benzeri etki alanlarında teşekkül eden despotik rejimleri desteklemekten imtina etmemiştir.

Nitekim 21. Yüz yılda uluslararası ilişkilerin daha ziyade hukuk, müzakereler ve diplomatik unsurların dikkate alınarak yürütüleceğine dair inanç, mevcut durumda Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısıyla başlayan hadise bağlamında anlamını yitirmiştir. Sert güç kullanım siyaseti beraberinde insanî dramları getirdiği gibi, küresel ölçekte fakirliğe ve barışın süreksizliği endişesine de neden olmaktadır. Güçlü devletlerin ne kadar güçlü olduklarını, insan haklarını hiçe saydıkları ve ulusal çıkarların ötesinde, iktidar sahiplerinin arzu ve fantezilerini tatmin etmeye yönelik eylemlerin gerçekleştiğini de tecrübe etmekteyiz.

Devlet yöneticilerinin son çeyrek yüzyılda sahip oldukları nitelikler ve psikolojik halleri ile siyasal olaylar arasında ciddi münasebetler kurmak mümkündür. Öyle ki Biden öncesi ABD'de Başkan olan Trump'ın ruh halleriyle siyaset arasındaki ilişki "post-politics" kavramıyla izah edilir hale gelmiştir. Aynı şey İngiltere Başbakanı Johnson için de geçerlidir. Özellikle İngiltere'yi AB üyeliğinden ayıran Brexit sürecinde... Post-politics veya post-truth olarak ifade edebileceğimiz mezkûr durum, doğrunun çarpıtılması ve bireysel arzunun tatmini amacıyla küresel siyasetin manipülasyonunu içermektedir.

ABD'de ortaya çıkan yeni iktidar Biden karakterinde flu bir tarz icra ederken, otoriter yönetimlerin mümessili olarak değer kazanan Putin Rusya'sı yayılmacı eğilimlerini maskeleyecek "hakikat" söylemini, yalan siyaseti esasında başarılı olarak gerçekleştirmektedir. Ukrayna halkının çektiği acılar, bir çocuğun cansız bedeninin gözü yaşlı bir annenin ellerindeki son yolculuğuyla somutlaşırken, Batı'nın yine merhametsizce acıları araçsallaştırması da reel politik olarak meşrulaştırılmaktadır.

Yaşatmaktan ziyade öldürmenin değer bulduğu bu kanlı hadisenin faileri bu çerçevede açıkça gülümsemektedirler. Gerçekçi siyasetin psikolojik rahatsızlığa kurban edildiği bu süreçte, üzerinde yer aldığımız zeminin güçlendirilmesi, daha yaşanır hale getirilmesi mekânın yerlileri kadar misafirlerine de iyilik sağlayacağı aşikârdır.

Bu karmaşık ve trajik hadiselerin yarattığı ve yaşattığı karmaşık duygularla dergimizin yeni sayısından yararlanmanız dileğimle!

Alim Yılmaz

Editör